

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

5TE ÅRG.

DEN 4 SEPTEMBER 1904.

N^Ö 49

Återgivande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: Karl Mörner. — Några porträtt af gäster vid 5:te nordiska läkarekongressen i Stockholm. — Några bilder från en bevärningsrekrytskola vid infanteriet 1904. — Kuno Fischer. — Engelska kommunalmän på besök i Sverige. — Ny operasångare. — Nordiska museet flyttar. — Tre märkliga ryska porträtt. — Det hårdt ansatta Port Arthur. — Från krigsskådeplatsen. — Tvenne dödsfall i Norge. — "Stöttestenen" af P. G. Norberg. — Sveriges allmänna handelsförenings årsmöte. — En populär visdiktare. — Attentatet i Stockholm. — En segerrik svensk-amerikansk cykelkappryttare. — Veckans porträttgalleri. — Allmänna svenska prestföreningens första möte. — HVAR 8 DAGS gåfva till Sveriges hus å utställningen i St. Louis.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1904.

Foto. Florman, Stockholm.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöförsparre Sthm.—Gbg.

KARL MÖRNER.
PROFESSOR OCH REKTOR VID KAROLINSKA INSTITUTET.

KARL MÖRNER.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Vår vetenskapliga forsknings målsmän äro oftast personer, som blott äga så att säga sin egen historia, d. v. s. de äro män, hvilka hafva sin egen begåfning, sitt eget arbete att tacka för det anseende de åtnjuta. Någon gång händer det emellertid att deras namn tillika besitta en annan märkvärdighet, nämligen den att vara kända och berömda från andra verksamhetsfält. Sålunda tillhörde Adolf Erik Nordenskiöld en släkt, som före honom hade mest gjort sig bekant genom framstående fortifikations- och sjöofficerare, och Magnus Wilhelm och Gustaf von Düben, hvilka den förre som zoolog, den senare som etnolog och anatom intogo ansedda platser inom vår lärda värld, voro af en ätt, som förut egentligen var känd från hofvet och det civila och militära statslivet.

Ett par exempel på liknande mångsidighet och fallenhet för vetenskapliga sysselsättningar — för öfrigt rätt sällsynta särskildt bland våra adliga släkter — möta i våra dagar inom grefliga ätten Mörner af Morlanda. Två af dennas medlemmar äro nämligen medicine doktorer och professorer i kemi, nämligen ättens nuvarande hufvudman Karl Thore vid Uppsala universitet och hans frände Karl Axel Hampus vid Karolinska institutet i Stockholm.

Det vore frestande nog att undersöka hur detta kunnat inträffa inom en släkt, som sedan 1600-talet haft plats bland den svenska högadeln och som skänkt vårt land ett flertal excellenser och mer eller mindre berömda statsmän och krigare. Men vi nöja oss med

antagandet, att bland de faktorer, som alstrat och utvecklat de Mörnerska släktanlagens framträdande äfven på kemiens fält, funnits några kemiska föreningar med naturvetenskapliga anlag från andra ätter. Hvad professorn greve Karl Mörner i Uppsala vidkommer kan detta direkt bevisas, ty han är dotterson af den berömda botanisten Elias Fries.

Vår uppgift är emellertid ej att söka utreda orsakerna till kemiens plats bland ätten Mörners färdigheter, utan att något mer individuellt sysselsätta oss med professorn greve Karl Mörner i Stockholm, hvilken den 4 september fyller 50 år och då säkerligen blir föremål för mycken uppmärksamhet. Redan genom sina ämbeten som professor och rektor vid Karolinska institutet är han att räkna bland vår vetenskapliga världs mest representativa personer, och det sätt nvarpå han skött dessa ämbeten har förskaffat honom allmänt erkännande och aktning ej blott bland Sveriges talrika läkare och medicine studerande utan äfven vida utom fackkretsarna. Detta är så mycket mer hedrande för greve Mörner, som han haft att fortsätta och upprätthålla många framstående mäns verksamhet och att själf blifva en auktoritet vid en institution, hvilken som Karolinska institutet räknadt så många auktoriteter och celebriteter — Berzelius, Anders Retzius, Gustaf von Düben, Per Henrik Malmsten, Carl Gustaf Santesson, Axel Key och många fler.

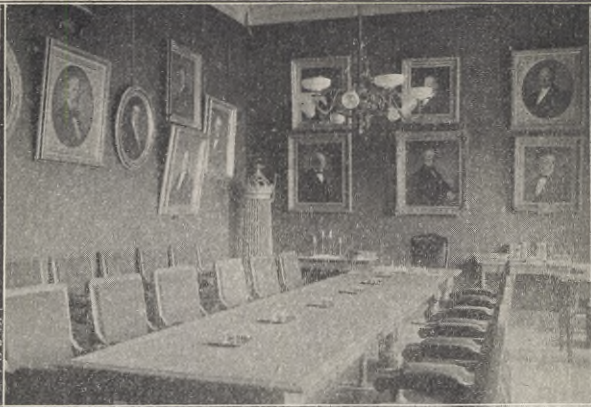
Professor Mörner har emellertid haft den förmånen att mycket tidigt komma in i och blifva förtro-

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

PROFESSOR MÖRNER I SITT ARBETSNUM.

Kliché: Kem. A.-B. Benat Ståfverparre Sthlm.—Gbg.

TÅ BILDER FRÅN KAROLINSKA INSTITUTET: Exteriör. — Interiör af kollegialsalen.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Ståfverpare Nölm—Abo

gen med den verksamhetsfär, där han nu räknas till våra märkesmän. Han blef nämligen professor redan vid 32 års ålder eller år 1886, och då han 1898 efter Axel Keys afskedstagande blef dennes efterträdare som Karolinska institutets rektor, hade han sålunda att stödja sig på tolf års verksamhet som lärare och på erfarenheter från mångårigt medlemskap af institutets förvaltningsutskott.

* * *

Karl Mörner föddes den 4 september 1854 å Stjärnfors i Örebro län. Hans föräldrar voro bruksägaren greve Karl Hampus Mörner och Maria Matilda Strokirk. Han genomgick Örebro skola, blef student i Uppsala 1872 och aflade två år senare medicinsk-filosofisk examen. Amanuens vid universitetets medicinskt-kemiska laboratorium 1875—76, blef han 1880 medicine kandidat, och då han fyra år senare vid Karolinska institutet aflade medicine licentiatexamen, hade han ungefär ett år på förordnande skött e. o. laboratorbefattningen vid institutet. Samma dag han aflade licentiaten blef han t. f. professor i kemi och farmaci, och sedan han 1886 disputerat för medicine doktorsgraden och den 31 maj blifvit promoverad, utnämndes han redan den 11 följande juni till ordinarie innehafvare af professuren.

Det är ju en snabbhet i studier och befordringar, hvartill våra universitetsannaler visa högst få motsycken. Man märker jämte rik begåfning och andra förutsättningar tillvaron af en ovanlig målmedvetenhet, som väl kan kallas kemisk, ty den gör på föga mer än ett decennium den unge greflige medikofila-

ren till innehafvare af Berzelius' lärostol och till Sten Stenbergs efterträdare.

Till ämne för sin doktorsdisputation hade greve Mörner valt "Färgämnen i melanotiska svulster", och redan förut hade han skrivit om "Alkaliaalbuminat och syntonin". Sedermera har han publicerat en afhandling om "Läkemedlen från fysiologisk-kemisk och toxikologisk synpunkt" samt ett flertal skrifter och uppsatser på både svenska och andra språk. Dessa lärda prestationer såväl som hans verksamhet i öfrigt ha skänkt honom ledamotskap af vår vetenskapsakademi. Men greve Mörner gör detta oaktadt knappt intrycket af en lärd man, åtminstone enligt sedvanliga begrepp. Därtill är han alldeles för litet tankspridd, för rask och verksam. Han är den redige och klare naturvetenskapsmannen, den praktiske administratören, som med kraft och framsynhet fortsatt Axel Key's i så många afseenden märkliga verksamhet vid vår Stockholmska högskola för de medicinska vetenskaperna.

* * *

C. F.

Karolinska institutet, hvarifrån vi här med anledning af artikeln om dess nuvarande rektor, professor K. Mörner meddela ett par bilder, räknar sin tillkomst från år 1811, då den undervisning i medicin, som förut varit förenad med collegium medicum därifrån skildes och tillades det nyinrättade "Mediko-kirurgiska institutet". Under det sedan förlutna, snart fulla seklet har institutet småningom utvecklats till en fullständig medicinsk högskola, likställd med de medicinska fakulteterna i Uppsala och Lund, med ett flertal ordinarie och extra ordinarie professorer och en mångfald förträffligt inrättade och skötta laboratorier, rika stipendiefonder o. s. v. Institutets byggnader äro belägna på Kungsholmen, strax till vänster vid Handverkaregatan och midt emot Serafimerlasarettet. Den lilla parkanläggningen framför huvudbyggnaden prydes af Anders Retzius' byst.

NÅGRA PORTRÄTT AF GÄSTER VID 5:TE NORDISKA LÄKAREKONGRESSEN I STOCKHOLM.

Professor
CARL LORENTZEN,
Köpenhamn.

Red. för Dansk Sundheds-tidende, specialist i magsjukdomar.

Överläkare
DEDICHEN,
Kristiania.

En af Norges mest bemärkte yngre psykiatrer.

Överläkare
ISRAËL ROSENTHAL,
Köpenhamn.

Berömd stetoskopiker bekläder en rad medicinska förtroendevärf.

Professor
K. FABEK,
Köpenhamn.

Specialist i magsjukdomar, flitigt medarbetare i medicinska tidskrifter.

NÅGRA BILDER
FRÅN EN BEVÄRINGSREKRYTSKOLA VID INFANTERIET 1904.

Meddelade HVAR 8 DAG.

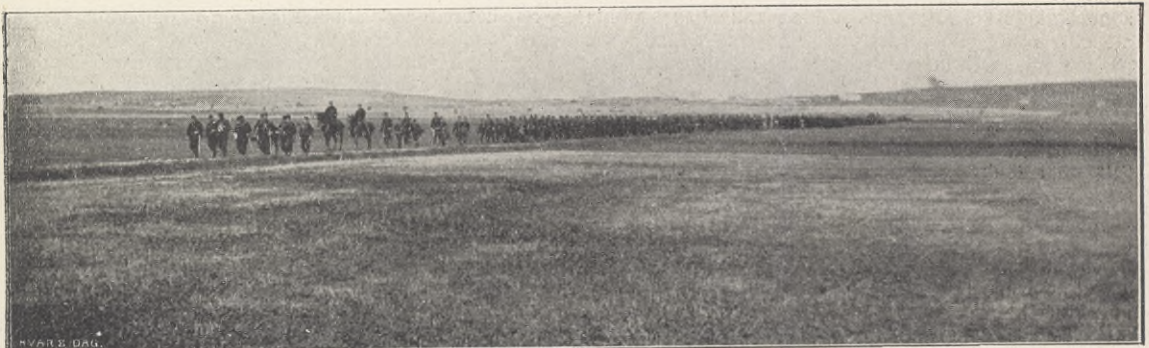
Inryckningsdagen till en beväringsskolora kunna som bekant inga fotografier tagas, enär det enligt gammal erfarenhet en sådan dag alltid ösregnar.

Fruktan för beväringstjänstgöringen har med eller utan skäl törefunnits, men synes dess bättre vara i ständigt aftagande, i mån de värnpliktige märka, att ehuru befälet måste ställa fordringarna på både kroppsliga och intellektuella ansträngningar högt för nående af målet, truppens fälduglighet, det ingalunda vill af elakhet eller översitteri plåga sina underlydande, utan tvärtom söker ställa det bra för dem.

Naturligtvis längta de ynglingar, som icke hafva naturlig fallenhet och smak för militärtjänsten, åter till sina vanliga sysselsättningar, men säkerligen medföra äfven dessa från sin tjänstgöring många goda och trefliga minnen i afseende på sin kasärntjänst, kamratlivet och icke minst från de ansträngande fälttjänstöfringarne och öfriga delade mödor. Då vädret är besvärligt och strapaserna svåra framskyntar ofta den bästa humor hos vårt förträffliga soldatmateriel.

Kliché: Bengt Sjöförsparre.
MORGONSCEN UTANFÖR OFFICERSBYGGNADEN: Befälhafvaren kommer.

MARSCHKOLONN UNDER FREDSMARSCH.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöförsparre Sthlm.—Gbg.

MARSCHKOLONN: Töten.

Kliché: Bengt Sjöförsparre.

går också allt med fart. Ur en beväringssmans oskrifna anteckningar kunna vi återgifva följande lilla episod, som ej kunnat i bild uppfångas: Kl. 5 f. m. revälj. Man ser med ett halft öga att alla persedlar äro placerade inom räckhåll, de som först skola påtagas närmast o. s. v. allt efter ett väl uttänkt system. Stöflarna befinnas oborstade, alltså 5 minuters mindre sömn.

Man somnar lugnt.

5.25 ett sakta oväsen — betyder ingenting. 5.35 meddelande från närmaste granne att "reväljen visst har gått", hvarpå någon förpassar en ur britsen. I en hast är man tvättad och halfklädd. Efter ytterligare några minuter kan man beundre en skinande blank stöfvel. — Den är för stor! Hvad nu då!

Några bilder från soldatlivet kunna möjligen vara af intresse både för dem som deltagit däruti och för andra.

Under en längre kommandering söker hvar och en att inrätta sig på det mest praktiska sätt. "Lättjan är alla lasters moder" och att hon äfven är alla uppfinningar fader, därom vittna många småsaker i det dagliga militärlivet. Man räknar snart ut precis hur lång tid som åtgår till morgonbestyren för att icke riskera att stiga upp en minut för tidigt; men sedan

SJUKVÅRDSFORMATION.

Kliché: Bengt Sjöförsparre.

EN MARSCHKOLONN UPPTÄCKER AFSUTET FIENTLIGT KAVALLERI, intar eldställning och aflossar plutonsvis, allt inom mindre än en minut, ända till 7 salvor. Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre, Nöblin—Obe

FÄLTSKJUTNING I TRUPP: De upprättstående tillhöra ledningen. Kliché: Bengt Silfverparre

Jo, rätte ägaren af stöfveln står en bit ifrån och ser opassande glad ut...

Stöfveln träffade icke honom utan en annan. Ändå en tröst: alltid någon som delar ens känslor.

De första öfningarna äga rum på eller inom exercisplatsen, men snart kommer man ut i terrängen. Det gäller nämligen *fältmässig utbildning*.

KRITIK. Kliché: Bengt Silfverparre

stergillt till icke ringa förvåning för ortens befolkning, som var van vid annat och som trodde att knektarne voro mycket värre än de vanliga besökandena. Heder åt beväringsspojkarne och icke mindre åt de kvarvarande "indelningarne", som lärt sig, att äfven i nu antydda hänseende följa med sin tid!

Förtroende och vänskap mellan trupp och befäl blir numera ett af resultaten af en beväringsskolas.

— 1 —

OFFICERARNES MÅLTID. Kliché: Bengt Silfverparre

Förr var "exercisen" nästan det enda som bedrefs. Fortfarande är det exercisen som jämte gymnastiken i hög grad bidrager till att göra rekryten i afseende på själens och kroppens spänstighet lämplig och mottaglig för det som är ändamålet, nämligen att "af rekryten dana en duglig fältsoldat och på samma gång höja honom som människa." Numera hafva emellertid marscher, eldstrid, kroppens vård — särskildt fötternas —, utrustningens vård, förläggning, kokning

KOKNING. Kliché: Bengt Silfverparre

KUNO FISCHER.

När professor Kuno Fischer, det berömda Heidelberguniversitetets berömda filosof nyligen firade sin 80-åriga födelsedag, var han föremål för en hyllning, som visserligen icke — på den gamles önskan — tog sig uttryck i yttre festligheter, men som icke därför var mindre allmän och hjärtligt menad. En lyckönskingsadress från så godt som Tysklands hela vetenskapliga värld öfverlämnades till honom, och en särskild filosofisk festskrift utgafs till hans 80-årsdag.

Så bär också den gamle, som tills för ett par år sedan med oförminskad arbetsförmåga skötte sin professur, ett af de märkligaste namnen inom tysk forskning. Född i Sonnenwalde i Schlesien blef han 1847 d:r i Halle och trenne år senare privatdocent i Heidelberg. Här väckte den unge Hegelianens glänsande föreläsningskonst genast uppmärksamhet, men den närmaste följd af detta blef endast — ett förbud för honom att vidare föreläsa, på

KUNO FISCHER.
den berömda tyske filosofen, som nyligen firade sin 80-åriga födelsedag.

grund af föregifna angrepp mot den "rätta läran". Han kom nu till Jena och stannade där tills 1872, då han lät förmå sig att återvända till Heidelberg, såsom innehafvare af en efter den berömda Eduard Zeller ledig professur i filosofi.

Kuno Fischers föreläsningar kan man studera i hans skrifter. Ty intet af hans arbeten är publicerat utan att förut hafva varit "taladt" från katedern. Och äfven om man vid läsningen går miste om det intimaste personliga intrycket, dröjer det icke länge innan man ryckes med af denna kraftnatur, som i sig på ett sällsynt sätt förenar lärdom och snillrik tillägnelseförmåga, historiskt sinne och kärlek till nutidens lif och forskning.

Kuno Fischers märkligaste arbete är hans stora "Geschichte der neueren Philosophie", ett verk som i monumentalitet kan sättas vid sidan af Zellers "Philosophie der Griechen" och Mommsens "Römische Geschichte".

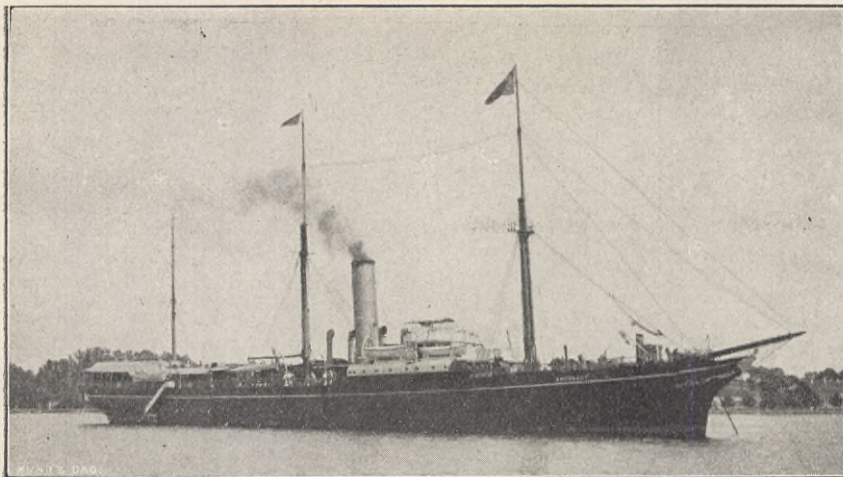
ENGELSKA KOMMUNALMÄN PÅ BESÖK I SVERIGE.

DE ENGELSKA KOMMUNALMÄNNEN I STOCKHOLM. (Deras ledare, Lord Lyveden X).

Fotografien är tagen utanför Allmänna Barnhuset.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfrerspare Stlm—Gbg.

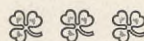

»ARGONAUT», DEN ENGELSKA TURISTANGAREN, ombord å hvilken de engelska kommunalmännen företagit sin resa.

I dessa dagar har Sverige haft besök af ett antal engelska kommunalmän, hvilka under ledning af lord Lyveden begagnat sig af den stora engelska turistångaren Argonauts tur till Norden, för att på nära håll göra en del iakttagelser rörande kommunala förhållanden i vårt land. Färden gick först till Marstrand, där resenärerna omhändertogs af engelske konsulin i Göteborg, och där konung Oscar med vanlig älskvardhet emottog en uppvaktning af främlingarne. Resan gick från Marstrand öfver Köpenhamn till Stockholm.

Den man, lord Lyveden, som står i spetsen för alla dessa representativa personer från det stora öriket, har haft en synnerligen märklig lefnadsbana. Trots det att han nu intager en af de mest framskjutna ställningar inom den högsta engelska aristokratin har han i rikt mått pröfvat på livets mindre behagliga sidor. Sedan han som misslyckad skådespelare gjort sig omöjlig för slakten hemma i England, har han i Amerika arbetat än som fiskare, än som kypare för sitt uppehälle. Den inblick han därigenom fått i sociala förhållanden och missförhållanden, begagnar han nu i sin ställning som magnat till att på ett verksamt sätt ingripa på alla håll, dit hans kraftiga hand når.

En bättre ledare under sin studieresa torde de engelska kommunalmännen knappast kunna önska sig.

GUSTAF SJÖBERG.

NY OPERA-SÅNGARE.

Den från konserter i Stockholm och Göteborg bekante bassångaren Gustaf Sjöberg har denna höst genom engagement knutits vid K. Teatern i Stockholm.

Herr Sjöberg är född i Stockholm 1870 och har på från sitt yrke — han har nämligen varit kemigraf — lediga stunder studerat sång, bl. a. under ledning af prof. Hallström, Joh. Elmblad och John Forsell. Vid Operan har han debuterat som Guvernören i Don Juan och Fasolt i Rhenguldet.

NORDISKA MUSEET FLYTTAR.

HVAR 8 DAGS STOCKHOLMSFÖRHÅLLANDE.

NORD. MUSEETS AFDELN. VID DROTTNINGGATAN.

Nordiska museets ståtliga nybyggnad å Djurgården vid Stockholm, hvaraf H. 8 D. förut meddelat en afbildning, håller på att nalkas sin fullbordan, men ännu dröjer det flere år, innan de af Arthur Hazelius hopbringade, storartade samlingarne komma i ordning därstädes.

Som bekant, har Nordiska museets samlingar hittills förvarats och varit tillgängliga för allmänheten i förhyrda lokaler på olika håll i hufvudstaden. Den sista af dessa lokaler, den s. k. Södra paviljongen, Drottninggatan 71 A, stängdes för alltid fredagen den 26 augusti, på det att skatterna därstädes skola kunna öfverföras till den nya musebyggnaden på Lejonslätten å Djurgården. Under de närmaste åren blir sålunda Skansen Nordiska museets enda för allmänheten tillgängliga afdelning.

Kliché: Kem. A. B. Benoit Sjöfersparre Ståhm—Göy.

INTERIÖR från Nord. Museets afdeln. vid Drottninggatan.

Museets i Södra paviljongen befintliga afdelning var den första, som öppnades af Hazelius i okt. 1873, efter det att sakerna ditflyttats i april s. å., liksom den nu på visst sätt blifvit den sista. Namnet var då Skandinaviska etnografiska samlingsens första afdelning, och denna omfattade vid sin början liksom allt framgent allmogeföremål från mellersta och södra Sverige.

1874 öppnades en ny afdelning i den bredvid liggande Norra paviljongen. Förutom interiörer och exteriörer omfattade denna hufvudsakligen föremål från Norrland och Lappland. Redan under Arthur Hazelius tid måste emellertid denna utrymmas i april 1899, och föremålen magasineras, då husets ägare önskade använda den för annat ändamål.

TRE MÄRKLIGA RYSKA PORTRÄTT.

S. J. WITTE.

Klithé: Bengt Sjöforsparre.

De ryska porträtt vi i dag meddela, äro om också icke alla "för dagen" i egentlig mening, likväl af stort intresse, så tillvida som de äro bland de senaste och bästa som finnas af trenne män, hvilka i det modärna Ryssland intaga synnerligen framskjutna ställningar. Namnen Witte och Muraviev, hvilka båda nämnts i sammanhang med frågan om v. Plehves efterträdare som inrikesminister, äro ju öfverallt kända, medan åter generallöjtnant Glasov ännu icke låtit mycket tala om sig utom det ryska väldets gränser.

Verkliga geheimerådet Sergei Juljevitch Witte föddes 1849 i Tiflis. Efter naturvetenskapliga studier vid universitetet i Odessa, ägnade han sig åt järnbaneväsendet och framstod i egenskap af ledare af trupptransporter 77—78 såsom mycket skicklig organisatör. 1881 insattes han i järnvägsstyrelsen och blef några år senare chef för järnvägsdepartementet i finansministeriet och ordförande i tariffkommissionen. 1893 utnämndes han till finansminister och under de tio år han kvarstod på denna post, organiserade han genom energiska åtgärder den ryska

myntfoten och det ryska finansväsendet. Äfvenledes afslöt han tull- och handelsfördrag med Tyskland och Österrike, och förstod att utvidga sitt inflytande till områden som delvis icke hörde under hans portfölj. Sedan 1903 är han president i ministerkommittéen.

* * *

Geheimerådet Nikolai Valerianovitch Muraviev är född 1861. År 1894 nåddes han af utnämningen till justitieminister, och han har allt sedan innehåft och förvaltat detta ämbete.

* * *

Generallöjtnant Vladimir Gavrilovitch Glasov

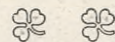

N. V. MURAVIEV.

är född 1848. För kort tid sedan kallades han till folkupplysningsminister, och innehar alltså numera en post, där det ingalunda är små förväningar som ställas på innehafvaren.

Så vidt vi ha oss bekant, äro vi de första som i utlandet kunna meddela ett porträtt af den nye högste ledaren af folkupplysningsarbetet i Ryssland, ett porträtt af intresse i mer än ett afseende.

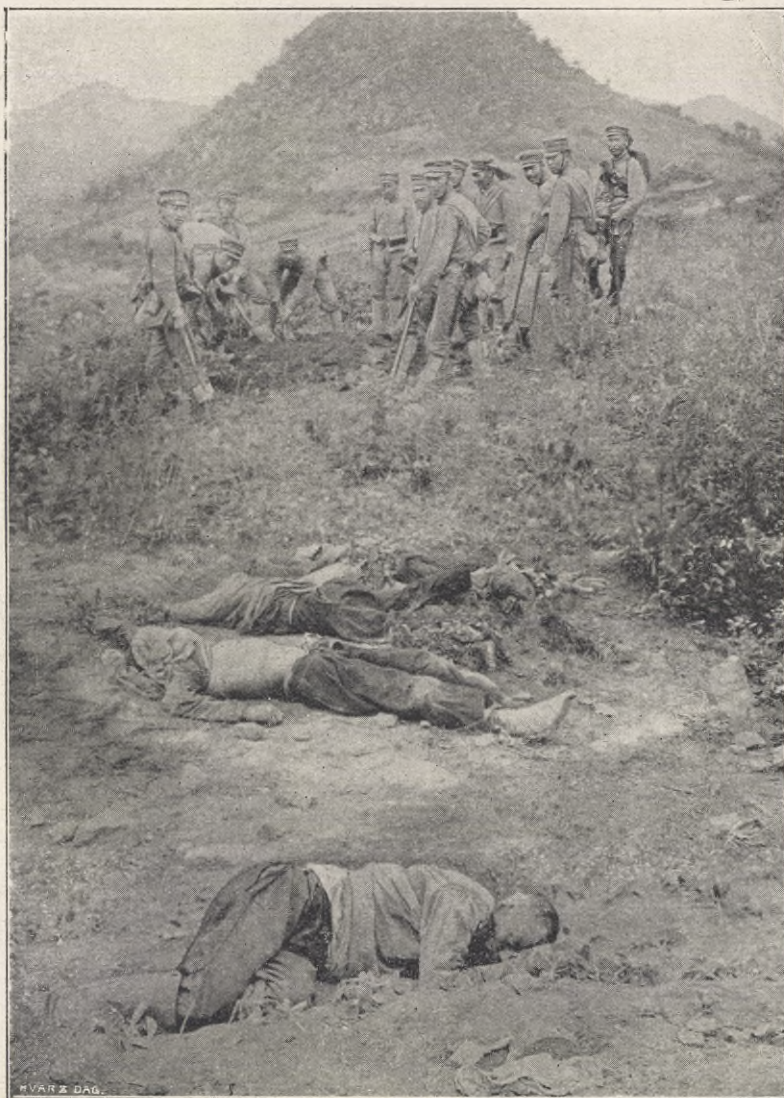
Generallöjtnant Glasov har förut varit chef för staben i finländska militärdistriktet och sedan 1901 chef för Nikolajeffska Generalstabsakademien.

V. G. GLASOV.

DET HARDT ANSATTÅ PORT ARTHUR: Vy öfver staden och hamninloppet.

JAPANERNA BEGRAFVA SINA DÖDA efter slaget vid Motienpasset, där den ryske generalen Keller satte lifvet till. — UNDER PÅGÅENDE DRABBNING: Japansk skyttelinje i elden vid Kwantu, nära Motienpasset. — EFTER STRIDEN: Vid Motienpasset tillfångatagna ryska soldater.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Stlm.—Glg.

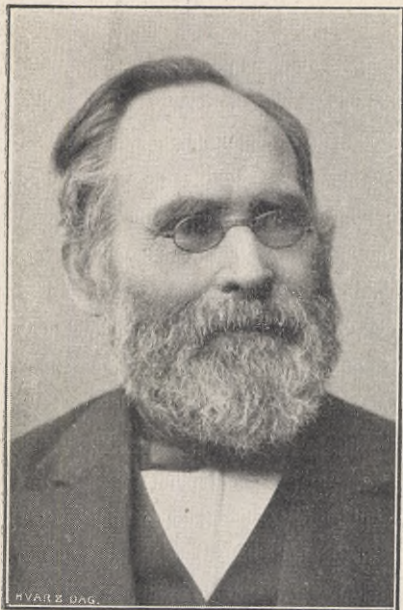
RYSKA FÖRPOSTER söder om Tachichao. RYSK TRUPPSAMMANDRAGNING vid Tachichao.

Den stora drabbningen mellan ryska och japanska huvudstyrkorna liksom det slutliga angreppet på Port Arthur har under så många veckor väntats "hvilken dag som hälst" att ett ytterligare dröjsmål icke skulle väcka stor förundran. Emellertid tyda nu tecknen mera afgjort på, att ödet, som i det längsta tvekat att sätta slaktmaskinerna riktigt i full verksamhet, nu hastigt drifver de hundratusentals människorna mot det oundvikliga. Enligt de flestas åsikt skulle förlusten af Port Arthur och ett nederlag för ryssarne bli definitivt afgörande för hela kriget. Men å andra sidan förtjänar det att framhållas, att äfven de finnas som uppdraga paraleller med boerkriget — med hvad rätt får framtiden utvisa — och anse, att "Japans begränsade och Rysslands obegränsade resurser" till sist skola gifva kriget den utgång om hvilken den officiella meningen i Ryssland aldrig uttalat det minsta tvifvelsmål.

Klubbé; Kem. A.-B. Bengt Sjöberg-reparera Sölm—Öbg.

MELLAN SLAGEN: Japanerna reparera telegrafledningarna.

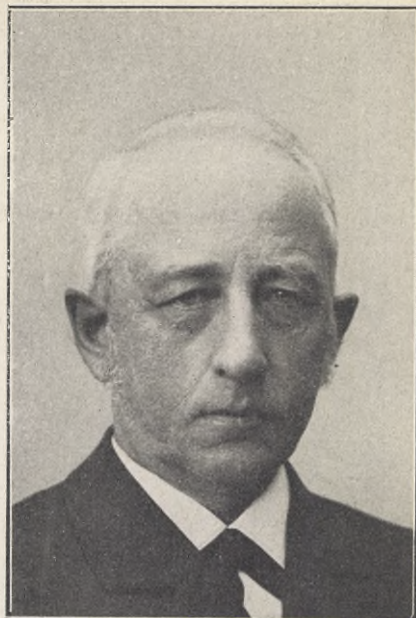
Kliché: Bengt Sjöfversparre.

SIVERT NIELSEN. †

Jakob Aall Bonnevie, vid sin död direktör för Enkekassen i den norska huvudstaden var född i Kristiania 1838. 1856 blef han student, 1865 öfverlärare och 1872 skoldirektör i Trondhjems stift. Hans sällsynta duglighet som skolman blef till fulla uppskattad och såsom medlem i en mängd olika komitéer har han tagit en synnerligen liflig del i de sista 30 årens reformer på skolundervisningens område i Norge.

Norge har nyligen förlorat tvenne män, hvilka i de senare årens politiska lif spelat en mera framstående roll, i det att döden med endast ett par dagars mellanrum bortkallat f. stortingspresidenten *Sivert Nielsen* och f. d. statsrådet *J. A. Bonnevie*.

Sivert Nielsen var född i Nordland 1823 och började sin bana som fiskare. Gick sedan in vid posten och blef omsider postmästare i Bodö 1886. Redan 1859 invaldes han i stortinget, hvilket han sedermera nästan oafbrutet tillhörde. Tack vare den begåfning och energi, med hvars hjälp han redan arbetat sig så högt upp, blef han snart bemärkt. Särskildt hade han som debattör en betydande förmåga. 1890—91 var han stortingets president och 1895 invaldes han i den tredje unionskomitén, ur hvilken han dock snart af hälsoskäl utgick.

Kliché: Bengt Sjöfversparre.

J. A. BONNEVIE. †

I det politiska lifvet deltog han aktivt på den konservativa sidan från början af 80-talet. I Stangs första ministär var B. 89—91 medlem af statsrådet som chef för kyrkodepartementet.

Den verksamme mannen har äfven författat en rad mycket använda skolböcker inom matematikens och geometriens område.

STÖTTESTENEN.

För HVAR 8 DAG af *P. G. Norberg*.

Anders i Torp var så fattig, att han om sommaren nätt och jämt kunde hålla sig mätt, och om vintern endast med uppgifvande af värmen i stugan. Han hade nämligen ingen skog att fälla i och ingen torfmosse att gräva ur, och gudnåde honom, om han er tappades med att plocka pinnar och affall i grannens skog! Skogen var förrästen så långt undan, att det var ett halft dagsverke att få hem ett fång bränsle. Och var det då stulet till, så var det alldeles för tungt att bära.

Svälta är värre än frysa, det visste Anders af gammal erfarenhet, och därför syntes han icke oftare till i granngårdarna med sin vedpåse, än han tyckte, att nu var han *tvungen* att ha en kopp varmt kaffe, för att inte rent frysa ihjäl i sin eländiga kammare. Och grannarne voro minsann inte de som skänkte något för inte, eller gifvo drygsel på måttet. Hvar enda pinne fick Anders betala i mynt eller med försummadt hemarbete.

Anders hade emellertid en käring, och den käringen var ett hår af hin. Folk sade, att om bara käringen fått barn att syssla med, skulle hon nog varit mindre svår. Men Anders tänkte, att om barn hade kommit, de nog icke skulle varit så tåliga i att svälta som hans käring. Att hennes lynne i all olyckan icke var det bästa, fick man icke undra på.

En smällkall vinter, när käringen varit utan kaffe i väl fjorton dagar, och det inte hade varit annat bränsle i spisen på lika lång tid än virket i den vagga, som Anders farit åstad och gifvit henne i bröllopsgåfva, och som sedan i alla dessa år blifvit stående framme,

till ett tecken på hur sen människan är att kasta hopet ifrån sig — en smällkall vinterafton gick Lena ut och ställde sig vid farfarsapeln för att gråta. Hon grät aldrig så att Anders såg det, fast hon aldrig förrästen visade honom någon försyn, hvarken hvad leda ord eller tunga sukar beträffar. Men tårarne skulle taga för hårdt på honom, det visste hon.

Det var eljest icke ofta hon grät, och hvar gång tårarna kommo förundrade hon sig öfver, att de icke voro alldeles utsinade. Och för hvarje gång kändes de bittrare och gifvo mindre lätnad åt sinnet.

Som hon nu stod där, tänkte hon på, hur hon kallades ett hår af hin, och hur hennes vackra namn Lena blifvit utbytt mot Lea för att inte säga "Den Le'a". På sätt och vis kunde hon ju förtjäna det, och däröfver fälde hon tårar; men å andra sidan skulle hon varit mer än människa för att icke... ja... göra skäl för omdöpseln — och detta var en ny anledning till tårar.

— Är jag den lea, borde åtminstone den lea hjälpa mig! — snyftade hon i sin förtviflan.

— Hvad behagas? — frågade en röst bredvid henne.

Lena såg förvånad upp och slutade i häpenheten att gråta. Så såg hon *hvem* det var.

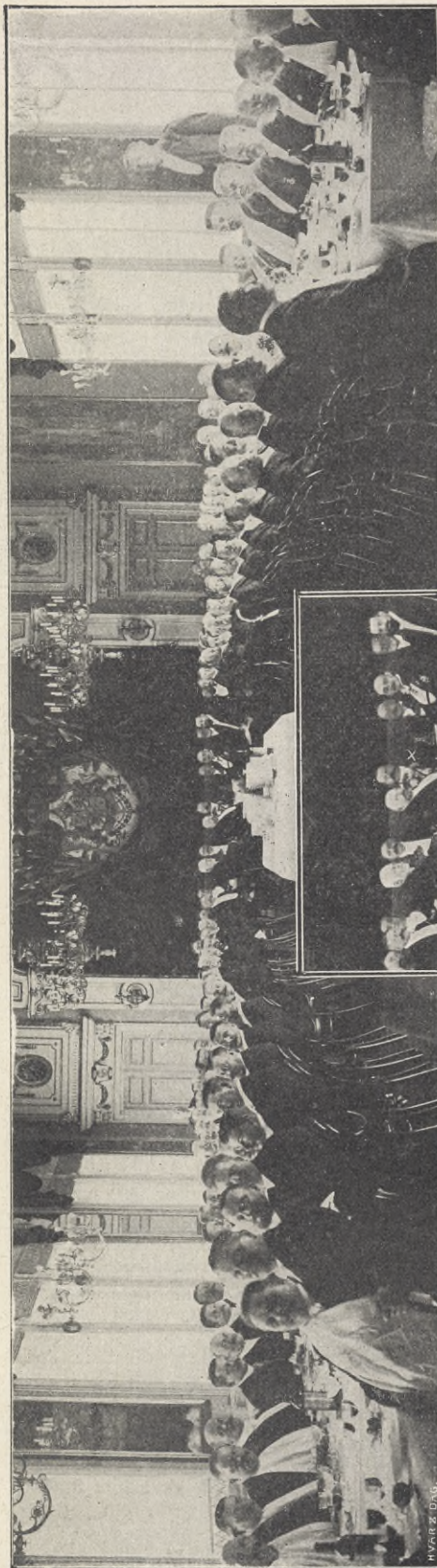
— Å Gud bevara mig! utropade hon förfärad.

— Inga opassande uttryckssätt, om jag får be! sade den lede.

— Skall jag dö nu? tyckte käringen. Redan!

— Var det inte det du ville då? frågade den lede. Jag trodde du grät öfver lifvet.

SVERIGES ALLMÄNNA HANDELSFÖRENINGENS ÅRSMÖTE.

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

GRUPPBILD AF DELTAGARE I SVERIGES ALLMÄNNA HANDELSFÖRENINGENS ÅRSMÖTE I STOCKHOLM. Sveriges allmänna handelsförening hade onsdagen den 24 aug. under ordförandeskap af grosshandlaren Viktor Ramstedt (X) sitt årsmöte i Stockholm, det fjungonde i ordningen sedan föreningens tillkomst. Åtskilliga viktiga frågor förelägo, och antogs bl. a. förslaget om bildande af ett skandinaviskt handelsförbund. Särskildt lifliga voro förhandlingarne rörande ett effektivare tillvaratagande af köpmännens intressen i konkurser och om lagstaadad brutitsångningsstid. Mötet afslöts med stor middag å Hasselbacken, hvarvid bland de närvarande märktes statsråden Meyer och Ramstedt. H. 8:5s fotograf biet där i tillfälle att taga en fotografi af samtliga närvarande.

Kritik. Bengt Sjöberg

Kritik. Bengt Sjöberg

— Nej då, neg käringen, lifvet är jag nog så belåten med. Det var bara öfver kölden jag grät. Vi ha ingen ved att elda med. Vi kan inte koka kaffe.

— Har ni något kaffe att koka då?

— Nej. Men det blefve väl alltid någon råd med det.

Den lede lade pannan i djupa veck.

— Tror folket här i trakten på — hm — den andre — honom som du nämnde nyss.

— Vår Herre? — Ja visst.

— Tss! Inga namn! — Nå, då tror de på mig också. Då kan jag hjälpa dig. Ser du stenen där?

Lena hade nu hämtat sig från den första häpenheten.

— Om jag ser stenen där? Han har väl inga trolltyg för sig med en fattig stackare?

— Den skall ge er ved så mycken ni behöfver.

Ett stycke vid sidan af stugan låg ett väldigt, ensamt stenblock, hvars ena sida slutade så starkt inåt, att man kunde frukta att hela blocket skulle fara öfver ände.

— Det säger jag, skrek mor Lena med hela sin hvassa stämmas kraft, — att det här går jag aldrig med på.

— Jo för all del. Hör nu på bara. Här har jag en gren som du ser.

— Hvar fick han den ifrån?

— Det är inte så noga. — Den grenen sätter jag under stenen, så att det ser ut som om den stötade honom.

— Jaa. — Gumman bara gapade.

— Adjö då.

— Nej vänta nu lite...

Men främlingen var redan borta. Och käringen gick in och grälade på Anders utan att märka, att Anders icke såit i sin vrå och icke var hemma.

Nästa morgon kom en bonde förbifarande. Han tittade slött på stenen och märkte stöttegrenen och for vidare. En half fjärdingsväg längre fram muttrade han för sig själf "Det var märkvärdigt", och efter ytterligare en half fjärdingsväg sade han "Det var konstigt".

Han satt och tänkte på grenen. Han visste att Anders hade mera ondt om bränsle än någon annan i socknen, och kunde icke fatta huru han ville låta en så stor och präktig gren stå där under stenen till ingen nytta. Detta hängde icke rätt ihop.

När han på hemvägen for förbi stenen igen hade han med sig en duktig gren för att sätta den bredvid den andre. Han höll in hästen i vägkröken, såg sig om, ifall någon observerade honom i skymningen, och smög sig så bort till stenen med sin gren. Han kände sig litet osäker, i synnerhet när han märkte, att under dagens lopp ännu en gren blifvit ditsatt, men stöttade dit sin gren och smög sig bort till lasset igen.

Anders hade af Lena blifvit underrättad om allt-ihop och först trott att käringen blifvit konstig af kaffesorg. Men när han så märkte att stöttegrenarne under stenen blefvo alltjämt fler, förstod han att hon icke pratat alldeles i vädret.

Stugan låg så, att man icke därifrån kunde se stenen, och det dröjde länge, innan Anders kunde räkna ut hur grenarne kommo dit. Tills han en vakker dag fick höra glunkas om en sten som kallades "Stöttestenen", där de som voro dumma aldrig foro förbi utan att stötta med en gren, af fruktan att den lede eljest skulle visa sig för dem.

Anders log och glädde sig åt, att det fanns så många som voro dumma i hans socken.

Kliché: Bengt Sjöbergsparré

REDAKTÖR GÖSTA SCHÖNBERG,
»GÖSTA». 60 år d. 30 aug.

Den kände visdiktaren, redaktören för Arvika Tidning Gösta Schönberg, hvilken vunnit en ovanlig popularitet med sina undersignaturen Gösta publicerade visor, fyllde den 30 aug. 60 år.

Född i Järnskogs socken i Västra Värmland, följde han i sin fars fotspår i det han vid unga år ingick vid Värmlands Fältjägarkår, där han inom kort blef kårens yngste underofficer. Han tröttnade dock vid fältlivet och lämnade det efter få år. Under en längre tid innehade han sedermera en befattning först vid fattigvårdsanstalt i Småland, sedermera vid fångvården å Varbergs fästning. I slutet af 70-talet bosatte han sig i Göteborg och 1879 var hans första poem synligt i en dåtida Göteborgstidning.

Det första poemet följdes af andra och inom kort var den unge rimsmidaren fast anställd vid tidningen ifråga. Nu hade han kommit in på sin riktiga bana, och att han var nöjd med sin jämförelsevis anspråklösa ställning därom vittna en hel del lefnadsglada poem från denna tid. Att han dock ej gjorde anspråk på att bli erkänd som skald framgår af ett af hans äldre poem, däri han bl. a. skriver:

”Ej att söka sångarpris
Vill jag tiden öda
Fritt jag sjunger på mitt vis
Så, som orden flöda.
Och om mina visor små
Roa dem, som höra på,
Rikt är jag belönad då
För min sångarmöda.”

Fast det är ett par och tjugu år sedan detta poem skrefs, så är förhållandet likadant i denna dag.

Åren 1896—98 var herr Schönberg redaktör för Trollhättans Tidning och sedan sistnämnda år är han, såsom utgivare af egen tidning, bosatt i Arvika, några mil från födelsebygdén.

Göstas visor äro till större delen samlade i bokform. I ett 20-tal år ha de vecka efter vecka stått att läsa i Göteborgs Handelstidning och under en del år har äfven Stockholms Dagblad haft dem. I Svensk-Amerika är signaturen Gösta lika känd som i Sverige och de svensk-amerikanska tidningarna saxa alla hans poem med god smak.

Äfven som revyöfattare har Gösta rönt framgång, såväl i Göteborg som Stockholm.

Vid 60 års ålder är red. Schönberg ännu i besittning af full vigör och han diktar sina visor och sköter sin publicistiska verksamhet med samma ungdomlighet och oförargliga gladlynthet som någonsin.

Det mot Centrifugaktieb-lagets i Stockholm verkställande direktör, hr K. F. Lundin, med helvetesmaskinbegångna attentatet har naturligtvis väckt stort uppseende landet rundt och tyckes äfven ha gjort detektiva polisen en smula fundersam.

H. 8 D. är i dag tillfälle visa porträtt af direktör Lundin, en i vida kretsar känd och värderad person.

Född i Värmland och omkring 45 år gammal, har L. varit mejerikonsulent i Hallands och Södra Elfsborgs län, tills han inträdde i aktiebolaget Separators tjänst som föreståndare för bolagets storartade och mönstergilla mejerianläggningar m. m. vid Hamra, hvilka i väsentlig mån tillkommit genom L. Han lämnade, som bekant, rätt nyligen denna post för att tillträda befattningen som verkställande direktör vid Centrifugaktiebolaget.

EN SEGERRIK SVENSK-AMERIKANSK CYKELKAPPRYTTARE.

Den svensk-amerikanske cykelkappryttaren Ivan Lawson — en broder till "the terrible Swede" John Lawson — vann den 21 augusti en synnerligen anmärkningsvärd seger i och med eröfrandet af "der Grosse Preis von Berlin" på Friedenaubanan i den tyska hufvudstaden Lawson, Arend och Huber, hvilka i försöksloppen kvalificerat sig som de snabaste, därvid de lämnat Ellegaard (den bekante danske världsmästaren) Rütt och Bader bakom sig, kämpade i slutstriden, som bestod af tre löpningar. För hvar och en af de täflande markerades i hvarje löpning lika många poäng som platssiffran vid målet, så att förste man erhöill 1 poäng, andre man 2 poäng o. tredje 3 poäng. Den med minsta poängsumman blef således vinnare.

Lawson segrade öfverlagset med 3 poäng mot Arends 7 och Hubers 8.

Kliché: Bengt Sjöbergsparré.

K. F. LUNDIN, verkställande direktör för Centrifugal A.-Bol. i Stockholm.

IVAN LAWSON.
Efter porträtt taget omedelbart efter täflingen.

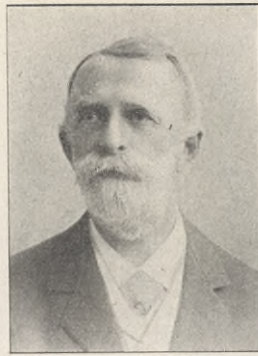
R. ADLERSPARRE.

F. Bruksägaren, greve Rudolf Adlersparre fyllde den 21 augusti 85 år. Underlöjtn. vid Svea art.-reg. 38 och vid Lifreg. husarkår 39 samt löjtn. 45, tog han afsked ur krigstjänsten 47. Ledamot af riksdagens Första kammare 67—74.

W. LILLIESKÖLD.

65 år fyllde den 22 aug. kamreren Wilhelm Lilliesköld i Sthlm. Stud. 59, kameralex. 61, e. o. kammarshr. i kammarkollegium 62—64, kammarshr. i järnvägsstyr. 65, kammarförvandt 74, kamr. i Sthlm läns sparb. 77, kanslist i prästerståndet v. Riksd. 62 o. 65 samt i Första k. 67—70. Suppl. f. fullm. i Riksg.-k. 68—04.

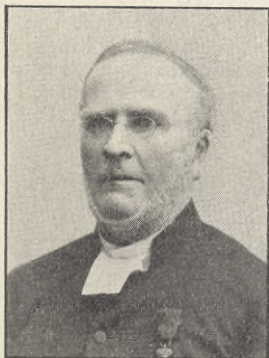
E. G. L. W. LINDROTH.

I sitt 60de år ingick den 5 aug. Beskowska skolans i Stockholm föreståndare, dr Erik Gustaf Ludvig Wilhelm Lindroth. Stud. 63, fil. kand. 68, fil. dr 69, v. lektor vid Stockholms Gymnas. 68—71, ex. lärare där 71—73. L. var 71—99 hufvudlär. vid Beskowska skolan där han 88 blef föreståndare.

C. F. K. KILLANDER.

Maskindirektören vid Statens järnvägars andra distrikt Carl Fredrik Knut Killander i Göteborg, fyllde den 25 aug. 50 år. K. är led. af Riksdagens andra kammare.

F. WALLIN.

Prosten, kyrkoherden i Visby, fil. dr Fredrik Wallin, fyllde den 25 augusti 80 år. Doktorspromoverad vid 24 år, blef W. teol. kand. 51, prästvigd 58, teol. lektor i Karlstad 59, rektor därst. 59—65 och sedan dess kyrkoh. i Visby och Tångeråsa.

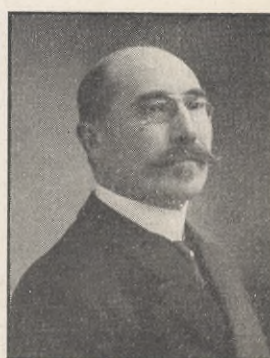
J. A. KANTZOW.

F. d. majoren i armén och kaptenen vid Svea Lifgarde, friherre Johan Albert Kantzow, fyllde den 25 aug. 65 år.

A. TH. SANDBÄCK.

Fabrikör A. Th. Sandbäck i Kalmar fyllde den 26 augusti 60 år. Ledamot af stadsfullmäktige m. m.

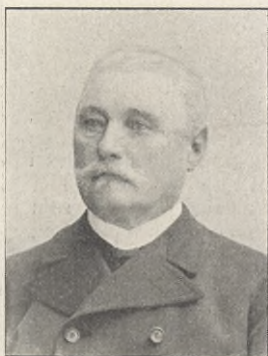
A. F. K. ANJOU.

50 år fyller den 5 september v. häradshöfdingen Anton Frans Karl Anjou i Stockholm. Stud. 74, ex. för inträde i rikets embetsverk 81, v. häradsh. 83, notarie i Svea hof.-rätt 95. A. är bekant som biogr. och geneal. författare.

J. A. WALLENSTEEN.

75 år fyllde den 22 aug. f. kammarrättsrådet Johan August Wallensteen. Jur. kand. 58, v. häradsh. 60, sekr. i krigshofr. 69, krigshofrättsråd 80, led. af Krigsvetenskapsakad. 82, kammarrättsråd 84, afsked 99, led. af direktionen öfver civilstatens pensionsinrättning.

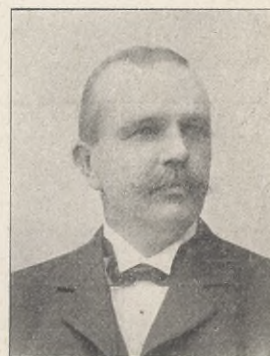
J. LARSON.

F. handlanden Johan Larson i Göteborg, fyllde den 24 augusti 70 år.

O. A. NORDSTRÖM.

Den 11 aug. fyllde kamreren O. A. Nordström i Sundsvall 60 år.

C. LEFFLER.

Innehafvaren af den betydande firman M. E. Delbanco i Göteborg, grosshandlaren Carl Leffler, fyllde den 23 aug. 50 år.

PORTRÄTTGALLERI

G. W. R. von SCHÉELE.

Kammarh. Götrik Wilhelm Rinman von Schéele å Kilanda, fyllde d. 25 aug. 70 år. U. löjtn. vid Dalreg. 55, genomgick v. S. landtr.-sk. 58-59, blef förest. för stat. landtr.-skola å Kilanda säteri 70 o. arrendator af egend. 83. v. S. innehar Landtr.-akad. mindre guldmedalj samt Älfsb. läns hushålln.-sällsk. stora guldmed.

E. AHLSELL.

Kamreraren Elof Ahlsell i Göteborg, fyllde den 28 augusti 70 år. Under 22 år kamrerare vid Göteborgs stads gasverk.

J. HÖJER.

Kontraktsposten i Fjärdhundra norra kontr., kyrkoh. Johan Höjer, fyllde d. 17 aug. 55 år. Prästvigd 73, tjänstgj. som kommin. i Nysätra —Osterund i 8 år, samt i Gamla Uppsala i 8 år, som kyrkoh. i Fedå i 3 år och i Harbo 9 år, utnämd till kyrkoherde i Norrby från 05.

K. H. LUNDSTRÖM.

Jägmästaren i Angeså revir Karl Henrik Lundström, fyllde d. 16 aug. 50 år. E. jägm. 79-83, bitr. jägm. i Jockmacks revir 83-92, ord. i Gellivare 92, i Angeså 04.

V. E. ÖMAN. †

Redaktören af "Nerikes Allehanda", fil. dr. Viktor Emanuel Öman, afled i Örebro den 23 aug. vid 71 års ålder. Skald och vitter öfversättare samt framstående språkforscare ingick Ö. på 70-talet på publicistbanan och blef 81 N. A.'s huvudredaktör.

L. KALLENBERG. †

En af Engelholms äldste affärsmän och industridkare, förre handlanden, bruksdisponenten Ludvig Kallenberg afled d. 14 aug. 79 år gammal. Under många år innehafvare af Villans Tegebruk och under senare åren dess verkställande direktör.

F. V. RUNNQVIST. †

Läroverksadjunkten i Västervik, fil. dr. Fredrik Vilhelm Runnqvist afled den 10 aug. i Linköping 61 år gammal. R. var under åren 75-92 extra lärare vid Norrköpings högre allmänna läroverk.

C. V. HERLITZ. †

Praktiserande läkaren i Visby, med. lic. Carl Wilhelm Herlitz afled d. 17 aug. 50 år gammal. H. aflade mogenhetsexamen 75 och bosatte sig, efter afslutade medicinska studier, som praktiserande läkare först å Klintehamn, hvarest han 02 flyttade till Visby.

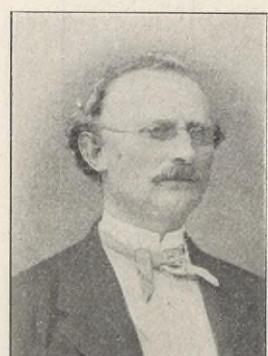
J. W. af FORSELLES. †

F. d. fabrikören Jakob Wilhelm af Forsselles afled den 4 augusti i Märkaryd, 85 år gammal. F. var hufvudman för adliga ätten af Forsselles.

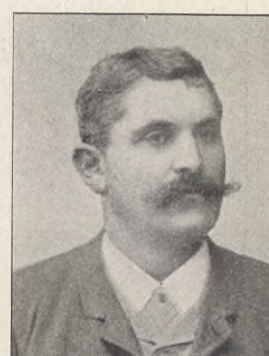
J. H. HALFVARSSON. †

Den 8 aug. afled i Äppelbo, härradsdomaren Juga Halfvarsson, f. 52. H. som drivit en omfattande skogsrörelse, var flitigt anl. i kommunala värf. Sälunda var han landtingsm., v. ordl. i komstämman, ordl. i kom.nämnden samt dessutom led. i en hel del direktioner och kommittéer.

S. R. HAMMARSTRAND. †

F. d. telegrafkommissarien Svante Robert Hammarstrand afled nyligen i Stockholm, 70 år gammal. 56 telegrafassistent, 57 kommissarie i Skara och 69 i Västerås, beviljades han 92 afsked med pension. Under sin vistelse i Västerås innehade H. en hel del kommunala uppdrag.

F. WINTER. †

I en ålder af 49 år afled den 21 juli i sitt hem i Ånge kommissionslandtmätaren Felix Winter.

ALLMÄNNA SVENSKA PRESTFÖRENINGENS FÖRSTA MÖTE.

Foto. Megullist, Örebro.

GRUPP AF DELTAGARE I PRESTMÖTET I ÖREBRO.

Klubb: Kem. A.-B. Benöt Sjöfresparre Stlm.—Glg

Biskop Lövgren, Västerås (1), Kontraktsposten Edlund, Örebro (2), Kyrkoherde Lindstedt, Torsås (3), Professor Holmström, Lund (4), Doktor Neander, Östra Husby (5), Regementspastor Ekström, Falun (6), Kyrkoh. Gabrielsson, Gagnef (7), Prosten Vallén, Järsö (8), Assistenten Bring, Uppsala (9), Kyrkoh. Thunander, Öja (10), Doc. Lundborg, Lund (11), Kontraktsposten Norén, Torstuna (12), Doktor Vahlfisk, Käl (13), Kyrkoh. Lundström, Arnäs (14), Doktor Ternstedt, Fägred (15), Kyrkoh. Hedendahl, Dunker (16), Hofpredikanten Palm, Forsmark (17), Kyrkoh. Ljungquist, Okebo (18), Stadskomminister Conricus, Göteborg (19), Kyrkoh. Lindberg, St. Tuna (20), Komminister Granqvist (21), Kyrkoh. Helenius, Vätö (22).

Som för skytterörelsens vänner är bekant, erbjöd sig H. 8 D. för någon tid sedan att instifta ett större vandringspris i och för *ärliga* skyttetäflingar af mera omfattande art. Vederbörande öfverstyrelse har emellertid, med fullt angifvande af skäl, förklarad, att sådana täflingar som stipulerats icke kunna anordnas oftare än hvarjt fjärde år. Då täflingen om det ifrågasatta vandringspriset sålunda i hvarje fall icke kunde förelagas inom den närmaste tiden, och då de villkor H. 8 D. uppställt icke kunna uppfyllas, ha vi lagt frågan något åsido och afvaktat utgången af vissa spörsmål beträffande skyttesaken, denna för vårt land så oändligt betydelsefulla rörelse, för att därefter återkomma med vårt erbjudande i en annan form — men alltid till *skytterörelsens* *fromma*.

Emellertid kom, ungefär samtidigt med åsidoläggandet af vandringspriset, en vederbörlig hänvändelse till H. 8 D. om att bidra till byggnadsfonden för Sveriges hus å utställningen i S:t Louis, genom att beställa en annonsplats i detsamma för en kostnad af *Ett Tusen Kronor*.

Vår fotograf å utställningen har nu insändt en bild af skylten som lär taga sig nog så bra ut i verkligheten, ehuru vissa färger icke komma fram å fotografien. På så sätt har H. 8 D. i sin mån velat bidra till Sveriges deltagande i S:t Louisutställningen på samma gång vi af de "åsidolagda skyttepängarna" tagit en del och sålunda bringat vår afsikt att vilja gagna ett fosterländskt ändamål, i verkställighet. Vandringspriset skall ej förlora därpå — detta sagdt för skytteföreningarna.

Red.

Klubb: Kem. A. B. Benöt Sjöfresparre Stlm.—Glg

HVAR 8 DAGS GÅFVA TILL SVERIGES HUS Å UTSTÄLLNINGEN I S:T LOUIS.